

УДК 658

[https://doi.org/10.52058/3041-1254-2024-9\(9\)-734-746](https://doi.org/10.52058/3041-1254-2024-9(9)-734-746)

Побігун Сергій Андрійович кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри підприємництва та маркетингу, інститут економіки та менеджменту, Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, м. Івано-Франківськ, <https://orcid.org/0000-0002-2809-3312>

Пилипів Сергій Богданович аспірант кафедри менеджменту і адміністрування, інститут економіки та менеджменту, Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, м. Івано-Франківськ, <https://orcid.org/0009-0000-7989-6353>

Гринчук Юлія Сергіївна доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри менеджменту, Білоцерківський національний аграрний університет, м. Біла Церква, <https://orcid.org/0009-0001-6525-463X>

ВПЛИВ СТРАТЕГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ НА СТІЙКІСТЬ І КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Анотація. В сучасних умовах економічної і політичної нестабільності, швидкої глобалізації та технологічних змін, питання забезпечення стійкості підприємств набуває особливої важливості. Сучасні ринки вимагають від компаній постійної адаптації і швидкої реакції на зовнішні та внутрішні виклики. Стратегічний менеджмент стає ключовим інструментом для управління цими змінами, дозволяючи підприємствам залишатися конкурентоспроможними, зберігати стійкість і розвиватися у довгостроковій перспективі.

Метою дослідження є аналіз впливу стратегічного менеджменту на стійкість підприємств в умовах економічної і політичної нестабільності, а також огляд сучасних тенденцій у стратегічному менеджменті.

При проведенні дослідження використано методи теоретичного аналізу наукової літератури і практичних кейсів, що стосуються стратегічного менеджменту та його впливу на стійкість підприємств. Також застосовані методи порівняльного аналізу для оцінки різних стратегічних підходів і практик у різних типах організацій. Додатково було проаналізовано сучасні тенденції у стратегічному управлінні з використанням методів систематизації та узагальнення.

Дослідження показало, що стратегічний менеджмент є критично важливим інструментом для забезпечення стійкості підприємств в умовах постійних змін. Використання таких стратегічних підходів, як диверсифікація, інновації

та управління ризиками, дозволяє підприємствам не тільки адаптуватися до нових умов, але й ефективно перетворювати виклики на нові можливості. Огляд сучасних тенденцій у стратегічному менеджменті свідчить про важливість цифрової трансформації, екологічної відповідальності та сталого розвитку для довгострокової ефективності підприємств.

Стратегічний менеджмент є важливим інструментом для підвищення стійкості підприємств в умовах невизначеності. Підприємства, що активно використовують стратегічні рішення, мають вищі шанси зберегти свою конкурентоспроможність і досягти успіху у довгостроковій перспективі. Для цього необхідно постійно моніторити внутрішні і зовнішні фактори, адаптувати стратегії до нових викликів та інвестувати в інновації.

Ключові слова: інновації, системність, лідерство, цифровізація, бізнес-цілі, ефективність.

Pobihun Serhii Andriyovych PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Entrepreneurship and Marketing, Institute of Economics and Management, Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas, Ivano-Frankivsk, <https://orcid.org/0000-0002-2809-3312>

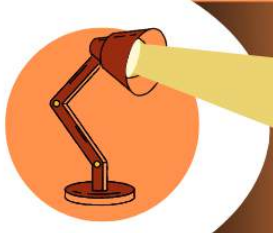
Pulupiv Serhiy Bohdanovych Postgraduate Student of the Department of Management and Administration, Institute of Economics and Management, Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas, Ivano-Frankivsk, <https://orcid.org/0009-0000-7989-6353>

Grynychuk Yulia Serhiivna Doctor of Economics, Professor, Head of the Management Department, Bila Tserkva National Agrarian University, Bila Tserkva, <https://orcid.org/0009-0001-6525-463X>

THE INFLUENCE OF STRATEGIC MANAGEMENT ON THE SUSTAINABILITY AND COMPETITIVENESS OF THE ENTERPRISE IN MODERN CONDITIONS

Abstract. In today's economic and political instability, rapid globalisation, and technological changes, ensuring enterprises' sustainability has become especially important. Modern markets require companies to adapt and constantly respond to external and internal challenges. Strategic management is becoming a key tool for managing these changes, enabling businesses to remain competitive and sustainable and grow in the long term.

The study's purpose is to analyse the influence of strategic management on the sustainability of enterprises in conditions of economic and political instability and review modern trends in strategic management.

The work uses methods of theoretical analysis of scientific literature and practical cases related to strategic management and its impact on enterprise sustainability. Methods of comparative analysis are also applied to evaluate different strategic approaches and practices in various types of organisations. In addition, modern trends in strategic management were analysed using methods of systematisation and generalisation.

The study showed that strategic management is a critically important tool for ensuring the stability of enterprises in conditions of constant change. The use of strategic approaches such as diversification, innovation, and risk management allows enterprises to adapt to new conditions and effectively transform challenges into new opportunities. A review of modern trends in strategic management shows the importance of digital transformation, environmental responsibility, and sustainable development for the long-term efficiency of enterprises.

Strategic management is an essential tool for increasing the stability of enterprises in conditions of uncertainty. Enterprises that actively use strategic solutions have a higher chance of maintaining their competitiveness and achieving success in the long term. For this, it is necessary to constantly monitor internal and external factors, adapt strategies to new challenges and invest in innovation.

Keywords: innovation, system, leadership, digitalisation, business goals, efficiency.

Постановка проблеми. Сучасні умови функціонування підприємств характеризуються високою динамікою змін в економічному, політичному та технологічному середовищах. Поглиблення глобалізації, цифрова трансформація бізнесу, нестабільність ринкових умов і посилення конкуренції створюють серйозні виклики для підприємств. В таких реаліях традиційні методи управління не завжди забезпечують необхідний рівень стійкості й адаптивності, що вимагає пошуку нових підходів до управління підприємством.

Стратегічний менеджмент є одним з ключових інструментів, який дозволяє організаціям не тільки зберігати стійкість в умовах мінливого зовнішнього середовища, але й підвищувати свою конкурентоспроможність. Однак багато підприємств стикаються із труднощами при впровадженні стратегічних підходів до управління через відсутність належної підтримки з боку керівництва, недостатню гнучкість організаційних структур або недооцінку ролі довгострокового планування.

Таким чином, постає актуальним питання дослідження впливу стратегічного менеджменту на стійкість підприємства, його здатність адаптуватися до змін зовнішнього середовища та зберігати конкурентоспроможність у сучасних умовах. Необхідно також встановити, як різні елементи стратегічного менеджменту, такі як аналіз зовнішнього середовища, управління ризиками, вибір конкурентних стратегій та адаптація до інноваційних технологій, впливають на ефективність діяльності підприємств.

Така постановка проблеми підкреслює важливість теми, обґрунтовує актуальність дослідження та вказує на ключові аспекти, які потребують аналізу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз наукової літератури з проблематики впливу стратегічного менеджменту на стійкість і конкурентоспроможність підприємств дозволив виявити кілька домінуючих підходів, що використовуються в наукових дослідженнях. Кожен з них робить свій внесок у розуміння, як саме підприємства можуть зберігати стійкість і підвищувати конкурентоспроможність у мінливому середовищі.

Ресурсно-орієнтований підхід (*Resource-Based View, RBV*) є одним із найпоширеніших у дослідженні впливу стратегічного менеджменту на конкурентоспроможність. В. Скупейко та ін. стверджують, що підприємства досягають конкурентних переваг за рахунок використання унікальних ресурсів і можливостей, які вони мають або можуть створити. Такі ресурси повинні бути цінними, рідкісними, важко відтворюваними та незамінними [1]. В контексті нашого дослідження цей підхід є важливим, оскільки допомагає оцінити, які внутрішні ресурси і можливості підприємства можуть використовувати для збереження стійкості та створення довгострокових конкурентних переваг.

Підхід на основі теорії динамічних здібностей (*Dynamic Capabilities Theory*) фокусується на здатності підприємств адаптуватися, інтегрувати та трансформувати свої ресурси відповідно до змін зовнішнього середовища. В сучасних умовах, коли ринки і технології швидко змінюються, важливість динамічних здібностей для забезпечення стійкості підприємства зростає, на чому наголошують І. Каплун та Н. Погуда [2]. Цей підхід акцентує увагу на тому, як підприємства можуть реагувати на виклики, що виникають, і використовувати нові можливості для збереження або підвищення конкурентних переваг.

У наукових роботах також часто застосовується системний підхід, який розглядає підприємство як відкриту систему, що постійно взаємодіє з зовнішнім середовищем. Такий підхід, як наприклад у роботі Т. Гринько, Т. Гвініашвілі та М. Каліберда, допомагає зрозуміти, як різні елементи внутрішньої структури підприємства взаємодіють між собою та з зовнішніми чинниками [3]. Це дозволяє визначити найважливіші аспекти стратегічного управління, що сприяють підвищенню стійкості та конкурентоспроможності.

Ці підходи є важливими для розробки практичних рекомендацій щодо ефективного стратегічного управління підприємством у сучасних умовах.

Метою статті є дослідження впливу стратегічного менеджменту на стійкість і конкурентоспроможність підприємства в сучасних умовах.

Відповідно до поставленої мети визначено наступні завдання дослідження:

- визначити вплив стратегічного менеджменту на стійкість підприємства в умовах економічної нестабільності, глобалізації і технологічних змін;
- здійснити огляд сучасних тенденцій у стратегічному менеджменті та їх вплив на ефективність підприємств у довгостроковій перспективі;
- розробити рекомендації щодо використання стратегічного менеджменту як інструменту для підвищення стійкості та конкурентоспроможності.

Виклад основного матеріалу дослідження. Розробка ефективної стратегії є важливим аспектом забезпечення успішного розвитку підприємства. Стратегія повинна враховувати різноманітні фактори, такі як особливості функціонування підприємства, його галузеву приналежність, специфіку конкурентного середовища, впровадження інформаційних технологій і зростаючі вимоги споживачів. З огляду на ці чинники, стратегія розвитку підприємства полягає у досягненні ключових цілей, включаючи збільшення ринкової вартості, підвищення прибутковості та забезпечення конкурентних переваг.

Концепція стратегічного менеджменту набула особливого значення в сучасних умовах, коли підприємства змушені адаптуватися до швидкоплинних змін і реагувати на високий рівень невизначеності в зовнішньому середовищі. Стратегічний менеджмент — це комплексний процес формулювання, реалізації і контролю за виконанням довгострокових цілей організації. Він охоплює аналіз середовища, розробку стратегії, її впровадження й оцінку результатів, забезпечуючи підприємству можливість підтримувати конкурентоспроможність і зберігати стійкість навіть у несприятливих умовах [4].

Таблиця 1.

Основні аспекти стратегічного менеджменту за сучасних умов

Загальна характеристика	Зміни, що спричинені сучасними умовами
<i>1. Аналіз середовища</i>	
Стратегічний менеджмент починається з аналізу зовнішнього і внутрішнього середовища підприємства. Вміння виявляти тренди, ризики та можливості в зовнішньому середовищі є ключовим елементом ефективного стратегічного планування.	В умовах невизначеності, особливо на тлі глобальних економічних і політичних змін, підприємства повинні постійно адаптувати свою стратегію до нових реалій.
<i>2. Формулювання стратегії</i>	
Після проведення аналізу середовища керівництво підприємства розробляє стратегію, яка спрямована на досягнення довгострокових цілей і забезпечення конкурентних переваг.	У періоди невизначеності стратегічні рішення повинні бути гнучкими та здатними до швидкої адаптації у випадку непередбачуваних змін. Підприємства мають бути готовими змінювати свою стратегію в залежності від зміни умов ринку.
<i>3. Реалізація стратегії</i>	
Впровадження стратегії часто є найскладнішим етапом, особливо в умовах невизначеності. Цей процес вимагає ефективного управління ресурсами, організації внутрішніх процесів, а також мотивації персоналу.	Важливо забезпечити взаємодію між всіма рівнями управління, щоб стратегічні цілі перетворилися на конкретні результати.
<i>4. Контроль і оцінка</i>	
Стратегічний менеджмент включає регулярний моніторинг і оцінку результатів для коригування стратегії за необхідності.	В умовах невизначеності це стає критичним, оскільки зовнішні чинники та їх вплив можуть швидко змінюватися. Своєчасне виявлення відхилень і ризиків дозволяє підприємствам коригувати свої стратегії, не втрачаючи конкурентні позиції.

Джерело: узагальнено авторами на основі аналізу [5–7].

В умовах зростаючої невизначеності, що викликана такими чинниками, як глобальні економічні кризи, політична нестабільність, швидкий розвиток технологій та зміни у споживчих вподобаннях, стратегічний менеджмент починає відігравати ключову роль у забезпеченні стійкості підприємств. Це забезпечується через:

- *гнучкість та адаптивність*. Стратегічний менеджмент забезпечує підприємству гнучкість, дозволяючи швидко адаптуватися до зовнішніх змін. Важливо не лише розробити стратегію, а й забезпечити її гнучкість, щоб підприємство могло оперативно реагувати на виклики;

- *управління ризиками*. Один із ключових аспектів стратегічного менеджменту — це управління ризиками. В періоди невизначеності ризики можуть виникати несподівано і мати значний вплив на діяльність підприємства. Стратегічний менеджмент дозволяє не тільки описати й ідентифікувати їх, але й вживати заходів для їх мінімізації;

- *інновації та розвиток*. Стратегічний менеджмент сприяє пошуку нових можливостей для розвитку навіть у складних умовах. Підприємства, які ефективно використовують стратегічні інструменти, здатні знаходити нові ринкові ніші, розробляти інноваційні продукти та послуги, тим самим забезпечуючи свій розвиток навіть під час кризових періодів;

- *конкурентні переваги*. Стратегічний менеджмент допомагає підприємствам не лише виживати, а й підтримувати та зміцнювати свої конкурентні позиції. В умовах невизначеності ключовою стає здатність швидко реагувати на дії конкурентів і адаптувати стратегію під нові умови ринку [6, с. 246–248].

Різні види стратегій відрізняються за рівнем управління та спрямованістю, проте їх головна мета полягає у забезпеченні довгострокового розвитку, ефективності та конкурентоспроможності підприємства. До основних видів стратегій відносяться корпоративна, конкурентна (ділова) і функціональна. Кожна з них має своє унікальне значення та призначення в загальній системі управління підприємством [5, с. 158–159].

Корпоративна стратегія, відома також як портфельна, визначає загальний напрямок розвитку підприємства й охоплює його діяльність у різних сферах і галузях. Вона розробляється для багатoproфільних підприємств і спрямована на забезпечення синергії між різними підрозділами та видами діяльності. Основні напрямки корпоративної стратегії включають:

- розподіл інвестицій між різними підрозділами для оптимізації ресурсів і забезпечення їх ефективного використання;

- диверсифікацію діяльності підприємства з метою мінімізації ризиків і збільшення доходів;

- посилення конкурентних позицій підприємства на різних ринках;

- формування загального потенціалу підприємства для його стабільного розвитку.

Корпоративна стратегія є важливою, оскільки вона визначає довгострокові цілі і забезпечує баланс між різними напрямками діяльності, враховуючи як внутрішні ресурси, так і зовнішні фактори. Вона допомагає підприємству ефективно управляти своїм «портфелем» бізнесів, оптимізуючи інвестиції і забезпечуючи конкурентні переваги.

Конкурентна стратегія, або бізнес-стратегія, спрямована на досягнення стійких конкурентних переваг у конкретній сфері діяльності. Вона визначає способи, за допомогою яких підприємство може ефективно конкурувати на ринку, використовуючи свої сильні сторони й адаптуючись до змін у зовнішньому середовищі. Основні напрямки конкурентної стратегії включають:

- адаптацію до зовнішніх змін задля підвищення ефективності діяльності;
- розробку заходів для створення та підтримання конкурентних переваг;
- підвищення конкурентних позицій підприємства і покращення його операційних показників.

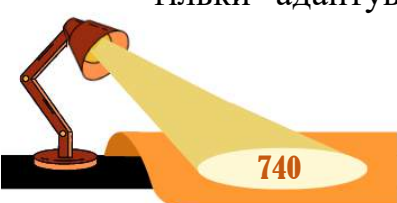
Конкурентна стратегія важлива для підприємств, оскільки дозволяє їм ефективно відповідати на дії конкурентів, враховувати зміни на ринку і формувати унікальні переваги, які допоможуть утримувати та розширювати ринкові позиції. У контексті сучасної глобальної економіки, конкурентна стратегія є критичним інструментом для забезпечення успішної діяльності в умовах мінливого ринкового середовища.

Функціональна стратегія охоплює лише окремі напрямки бізнес-діяльності, такі як маркетинг, виробництво, фінанси, науково-дослідний сектор, управління персоналом тощо. Вона визначає стратегічну орієнтацію кожного з цих напрямків та забезпечує їх синхронізацію із загальними цілями підприємства. Основними завданнями функціональної стратегії є:

- підвищення ефективності окремих функціональних підрозділів;
- інтеграція діяльності функціональних підсистем для забезпечення підтримки корпоративної і конкурентної стратегій;
- керованість процесом виконання корпоративних і конкурентних стратегій за допомогою високоефективного функціонального потенціалу.

Функціональна стратегія є критично важливою для ефективного функціонування кожної з підсистем підприємства. Вона допомагає оптимізувати діяльність різних підрозділів і забезпечує їхню взаємодію в рамках загальної стратегії розвитку. Завдяки функціональним стратегіям, підприємства можуть досягати високої продуктивності та керованості стратегічних змін.

В умовах сучасного бізнес-середовища, яке характеризується постійними змінами, високим рівнем невизначеності та глобальною конкуренцією, підприємства мають використовувати ефективні стратегічні рішення для збереження своєї стійкості та потенціалу розвитку. До таких рішень належать диверсифікація, інновації і управління ризиками, які дозволяють компаніям не тільки адаптуватися до нових умов, але й перетворювати ці зміни на

конкурентні переваги. У таблиці 2 представлено інформацію, що дає змогу порівняти, як вони працюють у різних типах організацій (табл. 2).

Таблиця 2.

**Порівняльна характеристика різних стратегічних рішень у різних
типах організацій**

Тип організації	Диверсифікація	Інновації	Управління ризиками
Корпорація	Масштабна диверсифікація бізнесу через вихід на нові ринки, придбання або злиття з іншими компаніями. Це дозволяє знизити залежність від одного джерела доходу і зменшити ризики від ринкових коливань.	Великі інвестиції в наукові дослідження і розробки (R&D), упровадження нових технологій, продуктів і процесів для утримання конкурентних позицій на ринку.	Формування спеціалізованих підрозділів для управління ризиками, використання фінансових інструментів (деривативи, страхування), створення планів на випадок надзвичайних ситуацій.
Велике підприємство	Диверсифікація продуктового портфеля або вихід на міжнародні ринки з метою збільшення джерел доходу та мінімізації залежності від локальних економічних умов.	Створення інноваційних відділів, впровадження нових технологій та оптимізація виробничих процесів для підвищення ефективності і конкурентоспроможності.	Розробка політик управління ризиками, проведення регулярних аудиторів для виявлення ризиків, упровадження антикризових стратегій.
Мале або середнє підприємство	Зосередження на нішевих ринках або диверсифікація послуг чи продуктів на локальному ринку. Зазвичай обмежена через брак ресурсів для масштабної диверсифікації.	Активне використання нових цифрових інструментів, інновацій у бізнес-моделях і маркетингу, а іноді партнерство з іншими компаніями для спільного розвитку.	Використання базових стратегій управління ризиками: страхування, управління грошовими потоками та мінімізація витрат. Обмежений доступ до складних інструментів через брак ресурсів.

Джерело: узагальнено авторами на основі [8; 9].

Хоча всі організації використовують диверсифікацію, інновації та управління ризиками для забезпечення стійкості, рівень і характер їх застосування варіюється залежно від розміру та типу підприємства. Корпорації можуть дозволити собі більш масштабні та спеціалізовані підходи, тоді як малі і середні підприємства змушені використовувати більш адаптивні й обмежені стратегії.

Постійний моніторинг чинників, що впливають на стійкість підприємства, є критично важливим аспектом стратегічного управління. В умовах постійної економічної і політичної нестабільності, соціальних змін та зростаючої конкуренції, підприємства повинні бути готовими оперативно реагувати на зовнішні загрози і можливості. Моніторинг таких чинників дозволяє не лише знизити ризики, але й визначити нові можливості для розвитку.

В таблиці 3 наведено вплив економічних, політичних і соціальних чинників на різні типи організацій.

Таблиця 3.

**Вплив економічних, політичних і соціальних чинників на різні
типи організацій**

Тип організації	Економічні	Політичні	Соціальні
Корпорація	Коливання глобальних ринків, ціни на сировину, міжнародні податки та тарифи.	Вплив міжнародних санкцій, політичних криз, зміна міжнародних угод і регулювань.	Зміни в глобальних споживчих трендах, упровадження ESG-політики, вимоги до корпоративної відповідальності.
Велике підприємство	Коливання ринкових цін, зміни в податковій політиці на національному рівні, доступ до фінансування.	Законодавчі зміни, вплив політичних рішень на внутрішній ринок, зміни в регуляторній політиці.	Зміни в споживчій поведінці, соціальні тренди на локальних ринках, вимоги до екологічності продукції.
Мале або середнє підприємство	Коливання місцевих ринків, зміни в податковому навантаженні, доступ до кредитування.	Локальна політична стабільність/нестабільність, зміни в регіональних законах і регуляціях.	Вимоги до соціальної відповідальності на місцевому рівні, споживчі вподобання, локальні соціальні тренди.

Джерело: власна розробка авторів.

Масштаб та характер впливу економічних, політичних і соціальних чинників на підприємства різного типу можуть суттєво відрізнятися. Великі корпорації повинні враховувати глобальні ризики і тенденції, тоді як малі та середні підприємства зосереджені більше на локальних змінах.

Стратегічний менеджмент сьогодні зазнає значних змін під впливом нових глобальних викликів, таких як цифрова трансформація, кліматичні зміни, соціальна відповідальність бізнесу та глобалізація. Ці тенденції визначають сучасний підхід до управління підприємством, ігнорування яких може значно знизити ефективність компаній у довгостроковій перспективі. Ось основні сучасні тенденції, що впливають на стратегічне планування.

1. *Цифрова трансформація та інновації.* З огляду на швидкий розвиток інноваційних технологій, цифрова трансформація стає невід'ємною частиною стратегічного управління. Вона включає впровадження новітніх технологій (штучний інтелект, великі дані, хмарні сервіси) для оптимізації внутрішніх процесів, підвищення продуктивності та кращого обслуговування клієнтів. У довгостроковій перспективі це дає змогу компаніям залишатися конкурентоспроможними, швидко реагувати на зміни ринку й адаптуватися до нових технологічних трендів.

2. *Сталий розвиток та екологічні стратегії.* Під впливом зростаючої уваги до проблем зміни клімату й екологічної стійкості підприємства все частіше втілюють стратегії сталого розвитку. Це включає зниження впливу на навколишнє середовище, впровадження енергоефективних рішень, перехід на відновлювані джерела енергії і зменшення вуглецевого сліду. Довгострокова користь від таких стратегій включає не лише збереження ресурсів, але й створення позитивного іміджу, що приваблює екологічно свідомих споживачів і партнерів.

3. *Управління ризиками та кібербезпека.* Зростання кількості кіберзагроз робить управління ризиками та кібербезпеку важливою складовою стратегічного управління. Компанії інвестують у технології і програми безпеки для захисту даних, збереження конфіденційності клієнтів та запобігання фінансовим втратам. У довгостроковій перспективі це дозволяє зберегти стійкість бізнесу перед загрозами і підтримувати безпеку операцій.

4. *Глобалізація та нові ринки.* Розширення на нові ринки залишається важливою стратегічною тенденцією для багатьох підприємств. Завдяки глобалізації компанії можуть збільшувати свою присутність у різних країнах, що дозволяє зменшити ризики, пов'язані з локальною економічною нестабільністю. Водночас стратегія інтернаціоналізації відкриває нові можливості для збільшення прибутків і створення конкурентних переваг у міжнародному середовищі [10].

Усі ці тенденції значно впливають на довгострокову ефективність підприємств. Ті з них, що зможуть адаптуватися до нових умов і враховувати глобальні тренди у своєму стратегічному управлінні, мають більше шансів не лише зберегти свою стійкість, але й досягти успіху в умовах глобальної конкуренції і невизначеності.

Висновки. Дослідження впливу стратегічного менеджменту на стійкість підприємства в умовах економічної і політичної нестабільності, глобалізації та технологічних змін підтвердило, що ефективний стратегічний менеджмент є ключовим чинником забезпечення стійкості в довготривалій перспективі. В періоди економічної нестабільності компанії, які активно використовують стратегічний підхід до управління, здатні швидко адаптуватися до змін і знижувати ризики. Інструменти стратегічного менеджменту, такі як дивер-

сифікація, інноваційний розвиток та управління ризиками, дають змогу підприємствам не тільки виживати в складних умовах, але й знаходити нові джерела конкурентних переваг у глобалізованому світі.

Огляд сучасних підходів до здійснення стратегічного менеджменту показав, що в сучасному бізнес-середовищі спостерігаються кілька важливих трендів, які впливають на ефективність підприємств у довгостроковій перспективі. До них належать цифрова трансформація, впровадження новітніх технологій та автоматизації, підвищення уваги до сталого розвитку й екологічної відповідальності, а також глобальна інтеграція ринків і ланцюгів постачання. Ці тенденції вимагають від компаній постійної адаптації власних стратегій, що сприяє зміцненню їх конкурентоспроможності та стійкості.

Розроблені рекомендації для підприємств щодо використання стратегічного менеджменту як інструменту для підвищення стійкості та конкурентоспроможності включають наступні заходи.

1. Постійний моніторинг внутрішніх і зовнішніх чинників, що визначають стійкість підприємства, зокрема економічних, політичних, соціальних і технологічних змін.

2. Адаптація бізнес-моделі до нових викликів через диверсифікацію продукції, послуг та ринків, що дозволить зменшити залежність від окремих секторів.

3. Інвестування у дослідження та розвиток інновацій, що допоможе підприємствам йти в ногу з технологічними змінами та відповідати зростаючим потребам споживачів.

4. Упровадження ефективного управління ризиками для забезпечення стабільного розвитку навіть в умовах невизначеності.

5. Зосередження на формуванні довготривалих конкурентних переваг через розвиток внутрішнього потенціалу та стійкості до зовнішніх викликів.

Література:

1. Особливості стратегічного управління підприємствами сфери ІТ в Україні / В. В. Скупейко та ін. *Академічні візії*. 2024. № 28. URL: <https://doi.org/10.5281/zenodo.11106387> (дата звернення: 19.10.2024).

2. Каплун І. В., Погуда Н. В. Підвищення конкурентоспроможності підприємства шляхом стратегічного управління. *Інвестиції: практика та досвід*. 2016. № 12. С. 74–78. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/12_2016/16.pdf (дата звернення: 19.10.2024).

3. Гринько Т. В., Гвініашвілі Т. З., Каліберда М. С. Стратегічне управління підприємством в умовах цифрової економіки. *Економіка та суспільство*. 2023. № 50. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-71> (дата звернення: 19.10.2024).

4. Мельниченко С. Г. Аналіз стратегічного менеджменту та його вплив на успішність організацій. *Здобутки економіки: перспективи та інновації*. 2024. № 3. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/aecri_2024_3_3 (дата звернення: 19.10.2024).

5. Довбня С. Б., Папуша І. В. Сутність стратегії підприємства та класифікація її видів. *Економічний вісник*. 2023. № 2. С. 152–160. URL: <https://doi.org/10.33271/ebdut/82.152> (дата звернення: 19.10.2024).

6. Красностанова Н. Е. Тенденції розвитку стратегічного управління організацією. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права*. 2022. № 34. С. 246–254. URL: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.7378065> (дата звернення: 19.10.2024).

7. Таран-Лала О. М., Сухорук К. В. Особливості стратегічного управління підприємством. *Економіка та суспільство*. 2021. № 25. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-25-66> (дата звернення: 19.10.2024).

8. Побігун С. Аналіз підходів до здійснення процесу стратегічного управління. *Галицький економічний вісник*. 2015. Т. 48, № 1. С. 101–108. URL: <https://galicianvisnyk.tntu.edu.ua/pdf/48/137.pdf> (дата звернення: 19.10.2024).

9. Стратегічне управління розвитком підприємств в умовах цифровізації економіки / П. О. Шиманович та ін. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: Економічні науки*. 2023. № 12. URL: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2023-12-9382> (дата звернення: 19.10.2024).

10. Базилінська О. Я., Панченко О. І. Фінансова стійкість у системі стратегічного управління підприємством. *Проблеми економіки*. 2019. № 1 (39). С. 89–94. URL: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2019-1-89-94> (дата звернення: 19.10.2024).

References:

1. Skupeiko, V. V., Haidukevych, R. O., Mazurak, M. I., Litavyi, K. M., Ketsyk, R. M., & Botosh O. F. (2024). Osoblyvosti stratehichnoho upravlinnia pidpryemstvamy sfery IT v Ukraini [Peculiarities of strategic management of IT enterprises in Ukraine]. *Akademichni vizii – Academic visions*, (28). Retrieved from <https://doi.org/10.5281/zenodo.11106387> [in Ukrainian].

2. Kaplun, I. V., & Pohuda, N. V. (2016). Pidvyshchennia konkurentospromozhnosti pidpryemstva shliakhom stratehichnoho upravlinnia [Increasing the competitiveness of the enterprise through strategic management]. *Investytsii: praktyka ta dosvid – Investments: Practice and Experience*, (12), 74–78. Retrieved from http://www.investplan.com.ua/pdf/12_2016/16.pdf [in Ukrainian].

3. Hryenko, T. V., Hviniashvili, T. Z., & Kaliberda, M. S. (2023). Stratehichne upravlinnia pidpryemstvom v umovakh tsyfrovoy ekonomiky [Strategic management of the enterprise in the conditions of the digital economy]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, (50). Retrieved from <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-71> [in Ukrainian].

4. Melnychenko, S. H. (2024). Analiz stratehichnoho menedzhmentu ta yoho vplyv na uspishnist orhanizatsii [Analysis of strategic management and its impact on the success of organizations. Achievements of the economy: prospects and innovations]. *Zdobutky ekonomiky: perspektyvy ta innovatsii – Achievements of the economy: Prospects and innovations*, (3). Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/aecpi_2024_3_3 [in Ukrainian].

5. Dovbnia, S. B., & Papusha, I. V. (2023). Sutnist stratehii pidpryemstva ta klasyfikatsiia yii vydiv [The essence of enterprise strategy and classification of its types]. *Ekonomichniy visnyk – Economic Bulletin*, (2), 152–160. Retrieved from <https://doi.org/10.33271/ebdut/82.152> [in Ukrainian].

6. Krasnostanova, N. E. (2022). Tendentsii rozvytku stratehichnoho upravlinnia orhanizatsiiei. *Naukovi zapysky Lvivskoho universytetu biznesu ta prava – Scientific notes of Lviv University of Business and Law*, (34), 246–254. <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.7378065> [in Ukrainian].

7. Taran-Lala, O. M., & Sukhoruk, K. V. (2021). Osoblyvosti stratehichnoho upravlinnia pidpryemstvom [Trends in the development of strategic management of the organization]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, (25). Retrieved from <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-25-66> [in Ukrainian].

8. Pobihun, S. (2015). Analiz pidkhodiv do zdiisnennia protsesu stratehichnoho upravlinnia [Peculiarities of strategic enterprise management. Economy and society]. *Halytskyi ekonomichnyi visnyk – Galician Economic Bulletin*, 48(1), 101–108. Retrieved from <https://galicianvisnyk.tntu.edu.ua/pdf/48/137.pdf> [in Ukrainian].

9. Shymanovych, P. O., Krilyk, B. B., Yakubets, M. R., Volos, M. V., Romanynets, O. V., & Tsisynskyi, M. M. (2023). Stratehichne upravlinnia rozvytkom pidpriemstv v umovakh tsyfrovizatsii ekonomiky [Strategic management of enterprise development in conditions of digitalization of the economy]. *Mizhnarodnyi naukovyi zhurnal “Internauka”. Serii: Ekonomichni nauky – International scientific journal “Internauka”. Series: Economic Science*, (12). Retrieved from <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2023-12-9382> [in Ukrainian].

10. Bazilinska, O. Ia., & Panchenko, O. I. (2019). Finansova stilkist u systemi stratehichnoho upravlinnia pidpriemstvom [Financial stability in the system of strategic management of the enterprise]. *Problemy ekonomiky – The Problems of Economy*, (1(39), 89–94. Retrieved from <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2019-1-89-94> [in Ukrainian].

